

חינוך חברתי-מיני בחינוך המיוחד

◆ מהי מיניות ?

◆ מהו חינוך חברתי-מיני ?

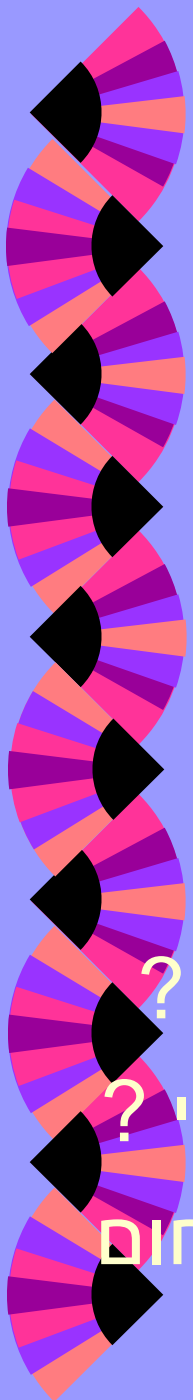
◆ מדוע חינוך חברתי-מיני בבית הספר ?

◆ מהן העקרונות בתוכנית של חינוך חברתי-מיני ?

◆ מהן המטרות בתוכנית חינוך חברתי-מיני בבית הספר ?

◆ אלו תכנים כדאי לכלול בתוכנית חינוך חברתי-מיני ?

◆ מהם הצרכים הייחודיים של האוכלוסייה שלנו בתחום המיניות ?

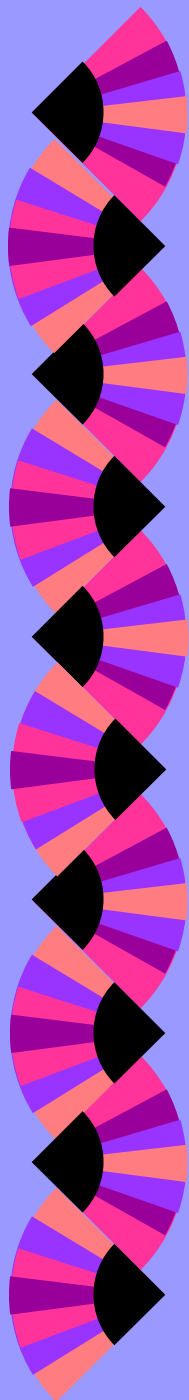
איכות החיים של האדם תלויה
ביכולת שלו לשלב באופן הרמוני
את כל חלקי אישיותו, לצרכיו
ולצורכי סביבתו.

מיניות היא חלק משמעותי
ממרכיבי אישיותו של האדם.

מהי מיניות?

“מיניות” מתייחסת לאדם באופן כללי, וכוללת בתוכה אספקטים אנושיים כמו: להיות בן או בת, איש או אישה, והשינוי הדינמי שחל במהלך החיים. מיניות משקפת את אופי האדם בכללותו, ולא מתייחסת לאברי המין או לאקט המיני בלבד **siecus - guidelines for comprehensive sexuality education**

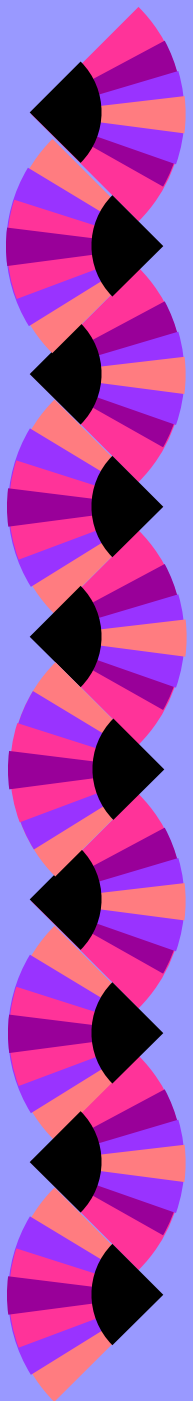
*למילה “מיניות” יש בדרך כלל משמעות רחבה יותר מאשר למילה “מין” מכיוון שהיא מתייחסת לכל היבטיה של ההוויה המינית. מיניות פרושה מימד באישיות ולא רק יכולתו של האדם להגיב תגובה אירוטית” (מין ואהבה & Masters - Johnson).

מהו חינוך מיני?

◆ חינוך מיני זהו תהליך גלוי או נסתר, פורמלי או בלתי-פורמלי, מתוכנן או מזדמן אשר אותו עובר הילד בשלבי חייו השונים בבית, בבי"ס ובחברה.

◆ החינוך המיני קיים. הוא נמצא בסביבה. עלינו להחליט האם אנחנו לוקחים בו חלק, או שניתן לאחרים לעשות זאת.

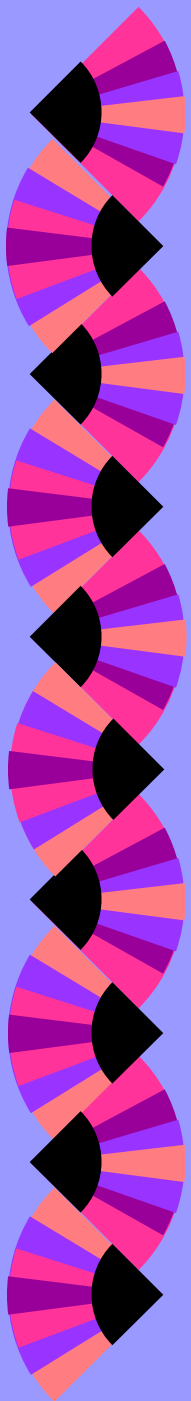

החינוך המיני- חברתי נועד לתמוך ולחזק את יכולות התלמידים:

- ◆ לממש את מיניותם הטבעית (באופן הנכון להתפתחות ולסביבה).
- ◆ ליצור קשרים חברתיים משמעותיים בהווה.
- ◆ למזער סיכונים לניצול ופגיעה.

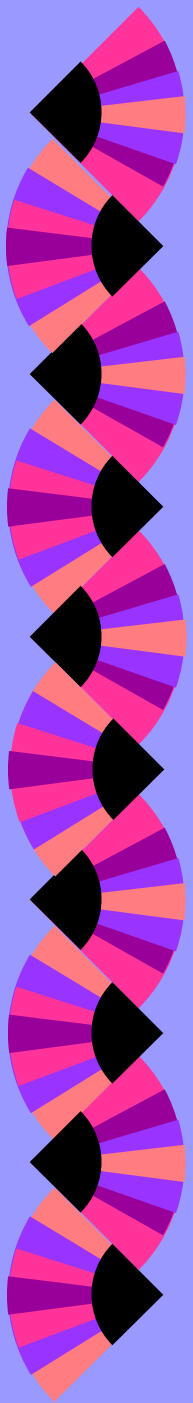
עקרונות תוכנית חינוך למיניות

- ♦ התפתחותי
- ♦ משלבת שלושה מרכיבים:
קוגניטיבי, רגשי והתנהגותי
- ♦ גמישה
- ♦ עכשווית
- ♦ אינטגרטיבית.

מטרות תוכנית חינוך למיניות

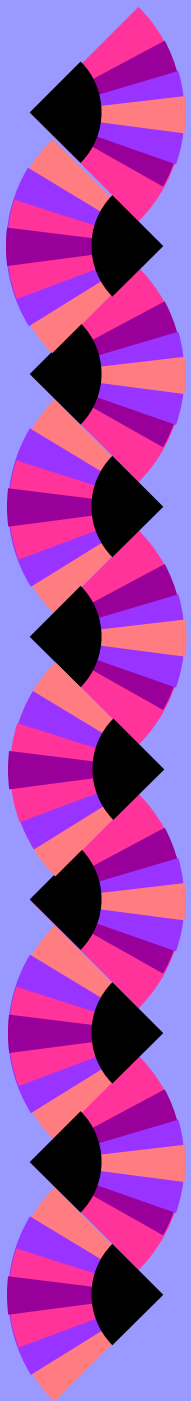
1. הקניית מידע אמין [עדכני ומדעי]
אודות מיניות האדם, תוך
התחשבות בשלב ההתפתחותי
של התלמיד.

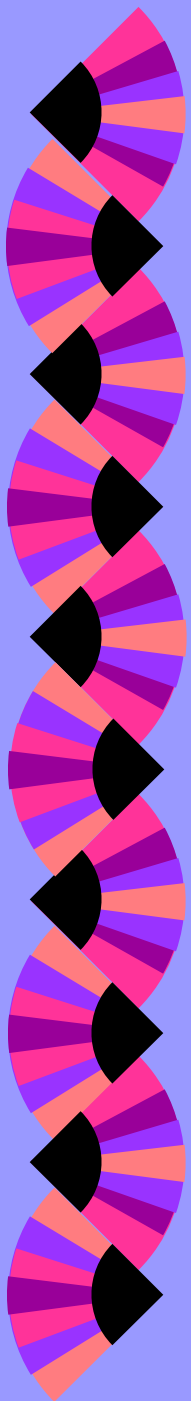
מטרות תוכנית חינוך למיניות

2. טיפוח גישה חיובית למיניות האדם
ולזהות המינית, תוך הדגשת
הדומה והייחודי לכל מין.

מטרות תוכנית חינוך למיניות

3. טיפוח האחריות ההדדית והשוויון
ביחסים בין המינים, וההזדמנויות
העומדות לרשותם.

מטרות תוכנית חינוך

למיניות

4. הגברת הכושר להחלטה
אוטונומית של היחיד תוך
התחשבות בזולת, אחריות
חברתית, וסובלנות וכיבוד
המרכיבים השונים בחברה
פלורליסטית.

מטרות תוכנית חינוך

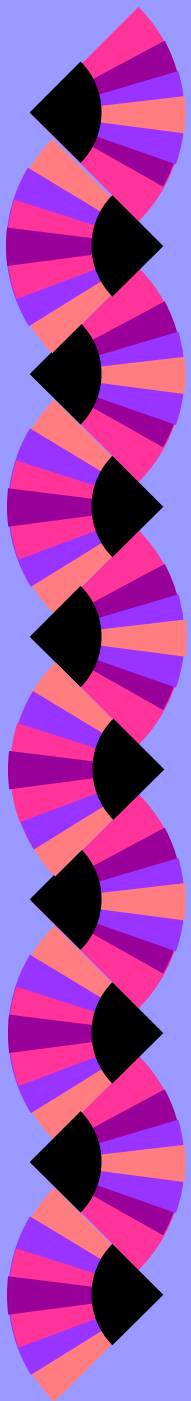
למיניות

5. חיזוק התא המשפחתי: זוגיות

והורות, תוך טיפוח מערכת

משפחתית בריאה ויציבה, הכרה

וקבלה של הרכבי משפחות שונות.

פיתוח כישורים ומיומנויות

קבלת העצמי, אסרטיביות, קבלת
השונה, קבלת החלטות ובחירה,
תקשורת בין - אישית

צרכים ספציפיים בחינוך המיוחד

- ◆ קשיים בקליטת נורמות חברתיות
- ◆ קשיים בתקשורת מילולית
- ◆ קשיים בהתמודדות במצבי תסכול
- ◆ קשיים ברכישת ידע באופן עצמאי
- ◆ סיכויים גבוהים להיות קורבן לניצול מיני
- ◆ חוסר מודעות לזכויות ולצרכים המיניים.

Plissit Model

Dr. Jak Annon

רמות התערבות בבעיה מינית

P permission רשות

LI limited information מידע מוגבל

SS specific suggestion יעוץ

IT intensive therapy טיפול

permission רמה ראשונה: רשות

להגיד לא

להפנות

לשאול

לא לדעת

להגיד כן

להתלבט

להיות קשוב להתפתחות
האישית שלי

לחלום ולפנטז

להכיר את המין
שלי

להנות

ידע *limited information* רמה שנייה:

חינוך מיני טוב חוסך בעיות בתפקוד
המיני ובהתנהגות המינית

נושאים הכלולים בתוכנית התערבות בתחום המיני-חברתי

1 גוף האדם

2 מודעות וזהות מינית

3 פרטיות ואינטימיות

4 מיומנויות חברתיות

5 רגשות

6 עצמאות

7 התפתחות פסיכו סקסואלית

8 התנהגות מינית

9 חברות \זוגיות

חינוך מיני רצוי שיתקיים באמצעות תוכנית התפתחותית
המשולב במערכת החינוכית/ טיפולית

רמה שלישית: יעוץ
specific suggestion

הרמה הזאת מאופיינת בהתעסקות
בתכנים אישיים שאינם משמעותיים
ליתר הקבוצה

יעוץ מיני מתקיים בתנאים של
היועצות מקצועית עם אדם מומחה
(מרפאה סקסולוגית, מטפל/ת מיני).

רמה רביעית: טיפול מיני *intensive therapy*

הרמה הזאת מאופיינת בהתערבות
מול תפקוד לקוי, טיפול ושינוי בתפקוד
המיני

• רק כ 10 % מהפונים למרפאות מין זקוקים
לטיפול אינטנסיבי עמוק.

• כל יתר הבעיות נפטרות ברמות קודמות

• כשנותנים רשות ואינפורמציה חוסכים כ 50 %
מבעיות המין

התנהגות מינית לא תמיד עונה על צורך

מיני.

התנהגות שלילית לא נורמטיבית יכולה להילמד

ע"י:

◆ חיזוק חיובי

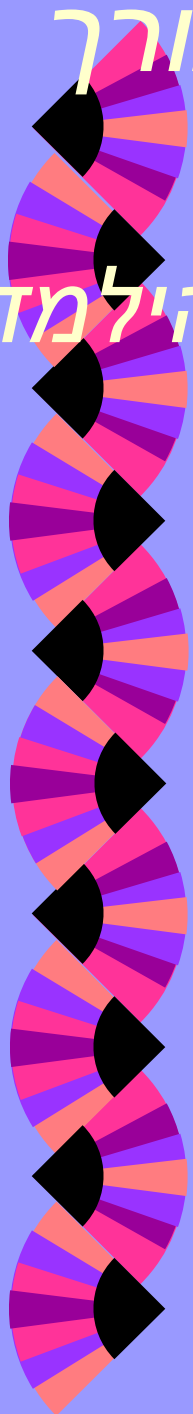
◆ חיקוי

◆ בריחה משעמום

◆ סיבות פיזיולוגיות

בריאותיות.

עריכת צפיות/בדיקות

זכויות בסיסיות בתחום המיני

Chiger אצל האדם המפגר

בשכלו הזכות לקבל מידע

2 הזכות להתחנך

3 הזכות לביטוי מיני

4 הזכות להתחתן

5 הזכות להיות הורים

6 הזכות לקבל שירותים

מהקהילה

תכנים בתוכנית חינוך למיניות

כישורי חיים - אוכלוסייה רגילה

♦ התפתחות גופנית

♦ דימוי גוף

♦ זהות מינית

♦ גבריות - נשיות, שוויון בין

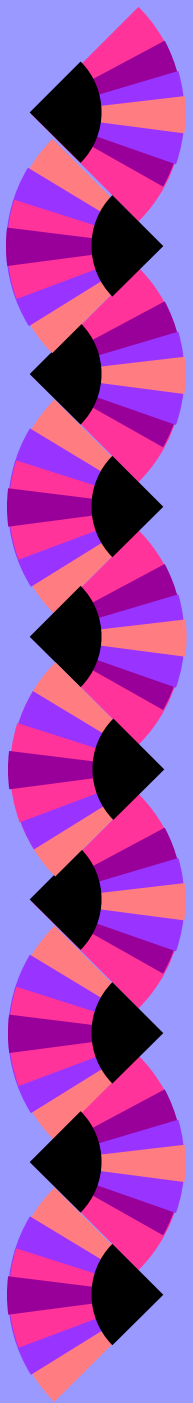
המינים

♦ המשפחה

♦ רבייה

♦ קשרים בין אישיים וזוגיים

♦ בריאות מינית

נושאים הכלולים בתוכנית

התערבות בתחום המיני-

1 ♦ גוף האדם חברתי מ. מורבר

2 ♦ מודעות וזהות מינית

3 ♦ פרטיות ואינטימיות

4 ♦ מיומנויות חברתיות

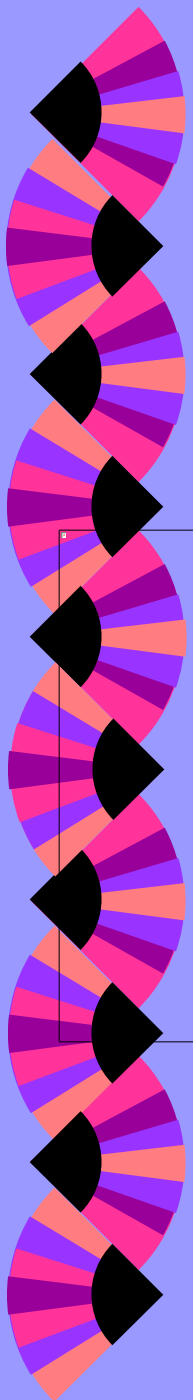
5 ♦ רגשות

6 ♦ עצמאות

7 ♦ התפתחות פסיכו

סקסואלית

8 ♦ התנהגות מינית

תוכנית התפתחותית חינוך

למינוחות
בית ספר
גניגר

- ◆ 1 טיפוח ושמירת הגוף
- ◆ 2 דימוי גוף
- ◆ 3 דימוי עצמי
- ◆ 4 המשפחה
- ◆ 5 ביטויי רגש וזוגיות
- ◆ 6 מגעים אינטימיים
- ◆ 7 ביטחון אישי
- ◆ 8 מין בתקשורת.

תוכנית לחינוך חברתי-מיני ד. ניסים
תחומי עבודה על פי 4 רמות

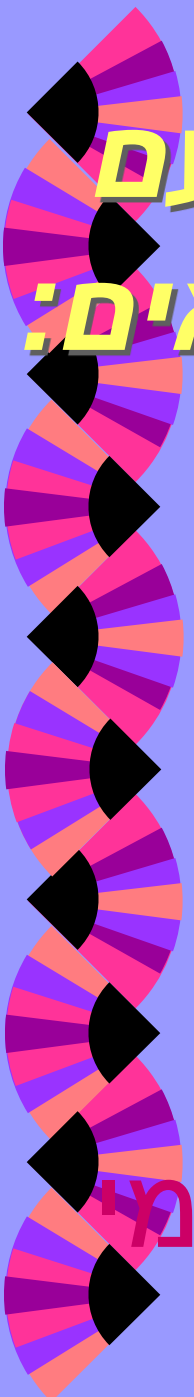
◆ פיתוח זהות פיסית

◆ פיתוח זהות אישית

וחברתית

◆ פיתוח בריאות

והיגיינה.

רוב פגיעות המיניות באנשים עם מוגבלויות קשורות לחסכים הבאים:

◆ חוסר ידע בתחום המיניות -
צרכים ורגשות.

◆ חוסר ידע מה מותר עם מי –
נורמות התנהגות.

◆ קשיים באסרטיביות- ביטחון עצמי
ותקשורת.

"Kempton, W., 1983" תכנית מעגלים

◆ מיון הסביבה החברתית

בשישה מעגלים על פי

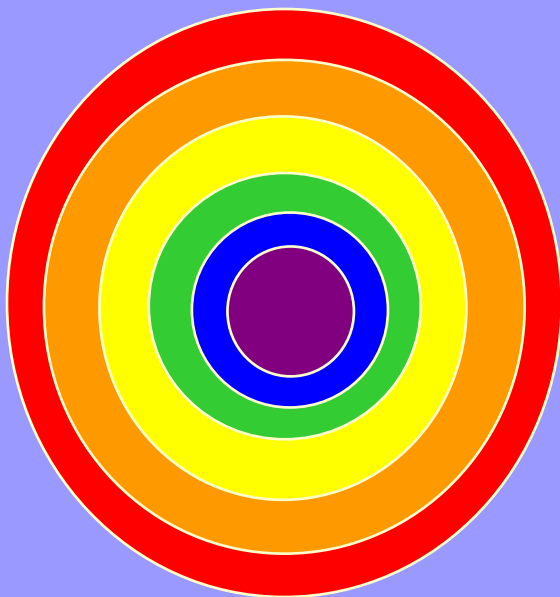
מידת הקרבה.

◆ בכל אחד מהעיגולים קובעים:

◆ 1 על מה מתאים לדבר

◆ 2 איזה מגעים מתאימים

◆ 3 מה מידת האמון המתאימה

מעגלים

אין קשר

נפנוף לשלום

לחיצת יד

חיבוק גדול

חיבוק

פרטי

